

Румунам не пояснили, чому на них економлять

В Румунії ось вже декілька днів не припиняються вуличні протести. Гнів демонстрантів направлений проти заходів економії уряду, а також проти політичного істеблішменту країни в цілому.

У Бухаресті та інших крупних містах Румунії ось вже декілька днів йдуть акції протесту, що нерідко супроводжуються вельми жорсткими зіткненнями між демонстрантами і поліцією. Приводом для народного обурення став конфлікт між президентом Траяном Бесеску і популярним лікарем Раєдом Арафатом навколо реформи охорони здоров'я, оголошеної урядом декількома тижнями раніше.

За доктора Арафата

Арафат, який до недавнього часу займав пост помічника міністра охорони здоров'я, користується у населення великим авторитетом. Під його керівництвом в Румунії була збудована ефективна служба швидкої медичної допомоги. Коли Арафат висловив побоювання, що плани уряду можуть нашкодити його дітищу, президент Бесеску публічно і в різкій формі розкритикував лікаря. У відповідь Арафат пішов з уряду. А румуни вийшли на вулиці.

Футбольні хулігани теж вийшли на вулиці

Преславута реформа - одна з умов виплати подальших кредитів, висунутих Міжнародним валютним фондом (МВФ). Вона передбачала відкриття сфери послуг швидкої медичної допомоги для приватних компаній. Для багатьох румун, не з чуток знайомих з корупцією в травмопунктах і лікарнях, слово "приватизація" подібно до червоної ганчірки. Вони побоюються, що в результаті реформи медицина остаточно перетвориться на привілеї багатих.

Після першої хвилі протестів президент відкликав законопроект, проте, як виявилось, - надто пізно. Демонстрації "за доктора Арафата" швидко переросли в антиурядові

протести. Ситуацію посилили провокації футбольних хуліганів, які, змішавшись з натовпом в Бухаресті, били вітрини і підпалювали автомобілі. У відповідь поліція застосувала силу - в тому числі і проти мирних демонстрантів.

Ціна опортунізму

"Уряд опинився не готовим до такого розвитку подій, - заявив румунський політолог Тома Роман в інтерв'ю радіостанції DLF. - Наші політики ще не навчилися адекватно реагувати на вуличні протести. Відкритому діалогу з суспільством вони віддають перевагу закулісним іграм".

Дійсно, нинішньому румунському керівництву така форма політичного протесту - в новинку. Після перевороту 1989-90 років, що коштував життя сотням румун, власті вважають за краще більше не йти на пряму конфронтацію з суспільством. Проте ціною соціального спокою стала затримка реформ, необхідних для успішної інтеграції Румунії в ЄС.

Рано чи пізно реформи проводити все-таки довелося, інакше до бюджету перестали б поступати кредити по лінії МВФ. Світова фінансова і економічна криза не обійшла стороною і Румунію - без зовнішніх вливань економіку не підняти. На вимогу МВФ були підвищені податки, понижені зарплати в бюджетному секторі і заморожені пенсії. Не unikнути і скорочення держрозодів на медичне обслуговування.

Політики - в опалі

"Всі ці реформи - необхідні, проте уряд не спромігся пояснити ситуацію населенню, - вважає політолог Тома. - А оскільки люди не розуміють, чому їм потрібно собі в чомусь відмовляти, вони виходять на вулиці".

Непопулярні реформи, процвітаюча корупція, грубі дії поліції, авторитарний стиль правління президента Бесеску - незадоволеність румун правлячою верхівкою росте. Цим не забула скористатися опозиція: її представники приєдналися до протестуючих і голосно зажадали негайної відставки президента і кабінету міністрів. Проте і до опозиції демонстранти довіри теж не мають: їх гнів направлений проти всього політичного істеблїшменту.